

Forskrift om tilbakelevering av stjålne og ulovlig utførte kulturgjenstander

Dato	FOR-2001-10-04-1179
Departement	Kulturdepartementet
Publisert	I 2001 hefte 13
Ikrafttredelse	04.10.2001, 01.03.2002
Sist endret	FOR-2016-06-30-854
Endrer	FOR-1997-02-28-236
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1978-06-09-50-§23f
Kunngjort	19.10.2001
Korttittel	Forskr om tilbakelevering av kulturgjenstander

Hjemmel: Fastsatt av Kulturdepartementet 4. oktober 2001 med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23f.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kapittel XXVIII nr. 1 (direktiv 93/7/EØF endret ved direktiv 96/100/EF og direktiv 2001/38/EF).

Endringer: Endret ved forskrifter 1 mars 2002 nr. 229 (ikrafttredelse), 14 mai 2002 nr. 467, 10 januar 2007 nr. 39, 30 juni 2016 nr. 854.

§ 1. I denne forskrift og i kulturminneloven § 23a til § 23f gjelder følgende definisjoner:

a) kulturgjenstand,

- en gjenstand som før eller etter å ha blitt ulovlig fjernet fra en stats territorium, er klassifisert eller definert som «nasjonalskatt av arkeologisk, forhistorisk, historisk, litterær, kunstnerisk, eller vitenskapelig verdi» i samsvar med nasjonal lovgivning eller nasjonale administrative framgangsmåter, i overensstemmelse med artikkel 36 i TEUV, eller
- som er en integrert del av kirkelige eller andre religiøse institusjoners inventarfortegnelser, eller
- offentlige samlinger som er oppført i katalogene til museer, arkiver og magasiner i biblioteker. Med offentlig samling menes samlinger som eies av en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), som er part i UNIDROIT-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1 eller UNESCO-konvensjonen av 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander (heretter kalt UNESCO-konvensjonen av 1970), av en lokal eller regional myndighet i en slik stat eller en institusjon på en slik stats territorium som er definert som offentlig i samsvar med vedkommende stats lovgivning, forutsatt at denne institusjonen eies eller i betydelig grad er finansiert av denne staten eller av en lokal eller regional myndighet. I stater utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet, men som er part i UNIDROIT-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1, vil offentlig samling også omfatte samlinger som eies av en institusjon som er opprettet hovedsakelig for et kulturelt, pedagogisk eller vitenskapelig formål som i vedkommende stat anses å være i offentlighetens interesse,

- b) fjernet ulovlig fra territoriet til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), som er part i UNIDROIT-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1 eller UNESCO-konvensjonen av 1970, er
- enhver utførsel fra en stats territorium i strid med denne stats lovgivning om definisjon og vern av kulturgjenstander eller kategorier kulturgjenstander,
 - enhver manglende tilbakelevering ved utløpet av fristen for en midlertidig lovlig utførsel, eller enhver krenkelse av ett av de øvrige vilkår for denne midlertidige utførselen,
 - enhver kulturgjenstand som er stjålet fra en stat som er part i UNIDROIT-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1,
 - gjenstander som ikke ledsages av et gyldig sertifikat, som i henhold til nasjonal lovgivning er påkrevet, der det gis tillatelse til at den aktuelle kulturgjenstanden eksporteres.
- c) *den anmodende stat*,
- den stat fra hvis territorium kulturgjenstanden er blitt fjernet ulovlig,
- d) *den anmodede stat*,
- den stat på hvis territorium den kulturgjenstand som er blitt fjernet ulovlig fra en annen stats territorium, befinner seg,
- e) *besitter*,
- den person som har kulturgjenstanden i sin besittelse for egen regning,
- f) *innhaver*,
- den person som har kulturgjenstanden i sin besittelse for en annens regning.

0 Endret ved forskrifter 10 jan 2007 nr. 39, 30 juni 2016 nr. 854.

§ 2. Som «nasjonale kulturskatter» defineres gjenstander som omfattes av utførselsforbud og som er underlagt søknadsplikt ved utførsel fra norsk territorium etter forskrift om utførsel og innførsel av kulturgjenstander § 2.

Kulturgjenstander som inngår i første ledd omfattes av denne forskrift dersom de er mer enn 50 år gamle og ikke tilhører sin opphavsmann.

I en stat utenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet som er part i UNIDROIT-konvensjonen av 24. juni 1995, omfattes kulturgjenstander som er skapt av medlemmer av et stamme- eller urbefolkningssamfunn til tradisjonell eller rituell bruk, og som skal returneres til dette samfunnet, på tross av at gjenstanden ble utført innen 50 år etter tilvirking.

0 Endret ved forskrifter 14 mai 2002 nr. 467, 10 jan 2007 nr. 39, 30 juni 2016 nr. 854.

§ 3. Kulturdepartementet skal:

- a) på anmodning fra den anmodende stat, ettersøke en bestemt kulturgjenstand som er fjernet ulovlig, og identifisere besitteren og/eller innehaveren,
- b) underrette de berørte stater dersom kulturgjenstander blir funnet på norsk territorium og det foreligger rimelig grunn til å anta at nevnte gjenstander er fjernet ulovlig fra en annen stats territorium, og ta imot tilsvarende underrettelse,
- c) gjøre det mulig for vedkommende myndigheter i den anmodende stat å kontrollere om den aktuelle gjenstand er en kulturgjenstand, og være slik myndighet i Norge,
- d) treffe nødvendige tiltak for å sikre fysisk bevaring av kulturgjenstanden i samarbeid med den berørte stat,
- e) søke å hindre at kulturgjenstanden unndras fra framgangsmåten for tilbakelevering, ved å treffe de nødvendige midlertidige tiltak, herunder midlertidig forføyning, selv om restitusjonskrav eller anmodning om retur av gjenstanden er fremmet for domstolene eller andre kompetente myndigheter i en annen stat,
- f) fungere som mellomledd mellom besitteren og/eller innehaveren og den anmodende stat i forbindelse med tilbakeleveringen,
- g) underrette vedkommende myndighet i den stat der den norske stat har anlagt sak for å sikre tilbakelevering av en kulturgjenstand, og ta imot tilsvarende underrettelse,

- h) underrette vedkommende myndigheter i andre stater om at det er anlagt sak i Norge, og ta imot tilsvarende underrettelse,
- i) for øvrig samarbeide med og fremme samråd mellom vedkommende myndigheter i andre stater,
- j) EØS-statenes sentrale myndigheter anvender i sitt innbyrdes samarbeid og samråd det administrative kommunikasjonssystemet for indre marked («IMI») – en modul som er spesielt tilpasset kulturgjenstander. IMI kan brukes for å formidle relevante opplysninger om konkrete saker som gjelder kulturgjenstander som er stjålet eller ulovlig fjernet fra en EØS-stats område. Kulturdepartementet utpeker hvilke fagmyndigheter som skal bruke IMI-systemet.

Kontrollen etter første ledd bokstav c skal foretas innen seks måneder etter underretningen nevnt under bokstav b, er mottatt. Dersom kontrollen ikke foretas innen den fastsatte frist, får bokstavene d og e ikke anvendelse.

Informasjonsutveksling gjennom IMI skal skje i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser om personvern og privatlivets fred.

0 Endret ved forskrift 30 juni 2016 nr. 854.

§ 4. Partene kan bli enige om å henvise tvisten til annen domstol eller annen kompetent myndighet, eller til voldgift.

§ 5. Den anmodende stat bærer utgiftene i forbindelse med tiltakene nevnt i § 3 første ledd bokstav d.

§ 6. Denne forskrift trer i kraft straks for de bestemmelser som gjelder stater som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), samtidig oppheves forskrift av 28. februar 1997 nr. 236 om tilbakelevering av kulturgjenstander som er fjernet ulovlig fra territoriet til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) og som befinner seg i Norge. De bestemmelser som gjelder stater som er part i Unidroit-konvensjonen trer i kraft samtidig som konvensjonen trer i kraft for Norge.¹

1 1. mars 2002 iflg. forskrift 1 mars 2002 nr. 229.